

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Genteknologien er en meget forjættende teknologi, der kan revolutionere både den måde, vi behandler sygdom på, og den måde, vi producerer på. Der er ingen tvivl om, at den, der får overtaget inden for den genteknologiske udvikling, vil komme til at stå meget stærkt i den globale konkurrence. Derfor er Det Radikale Venstre indstillet på, at vi skal give gode rammevilkår for genteknologien herhjemme, sådan som det også kommer til udtryk i de forskningsprogrammer, regeringen har iværksat.

Men en teknologi, der manipulerer med generne, og som er i stand til at skabe helt nye og ukendte organismer, som uigenkaldeligt kan etablere sig i det menneskelige og naturlige miljø, er også en potentielt meget farlig teknologi. Derfor er udsætningsdirektivet af den allerstørste betydning, ikke bare fordi det sikrer fælles regler og dermed fri og fair konkurrence mellem de europæiske lande, men endnu mere fordi det fastlægger det beskyttelsesniveau, vi og miljøet skal leve under.

Desuden bestemmer direktivet de procedurer, der skal følges i forbindelse med godkendelser, herunder befolkningens muligheder for at følge med i afgørelserne, ligesom det fastlægger omfanget af den oplysning, forbrugerne kan gøre krav på.

Det Radikale Venstre går ind for en fælles regulering af det genteknologiske område. Vi ser naturligvis helst, at det fælles beskyttelsesniveau kommer til at ligge meget højt, så der ikke er behov for at indføre særlige nationale bestemmelser. Det er i al fald vores ambition i forbindelse med revisionen af direktivet. Men det er klart, at hvis der ikke kan skabes fælles fodslag om det nødvendige, så er det ønskeligt, at vi i Danmark har mulighed for at sikre det beskyttelsesniveau, vi finder nødvendigt.

I Det Radikale Venstre går vi ind for fri forskning, men når det kommer til udsætning i naturen og især markedsføring af GMO'er vil vi kræve et meget højt beskyttelsesniveau, baseret på forsigtighedsprincippet. Spørgsmålet er, om det eksisterende direktiv i tilstrækkelig grad tilgodeser de krav.

Vi har vores tvivl, først og fremmest fordi direktivet ikke har forhindret, at der gives tilladelse til at markedsføre planter, der ved hjælp af genmanipulation er gjort modstandsdygtig over for sprøjtegifte, og for det andet fordi direktivet ikke har magtet at forhindre markedsføring af planter med antibiotikaresistente

markørgener. Jeg er i den sammenhæng meget tilfreds med den melding, der kom fra miljøministeren om, at den danske regering vil arbejde for, at vi i forbindelse med revisionen af direktivet forsøger at forhindre, at gensplejnings-teknologien anvendes til at gøre planterne resistente over for sprøjtegifte.

For os at se bliver forsigtighedsprincippet alt for ofte tilsidesat, fordi der mangler et skudsikkert videnskabeligt bevis på en given risiko. Derfor kan man også diskutere, om det er tilstrækkeligt at henstille eller indskærpe, at forsigtighedsprincippet bliver taget alvorligt, eller om vi – som forslagsstillerne lægger op til – skal føje nogle flere vurderingskriterier til på bilagene. Det lyder jo meget besnærende at stille krav om, at der skal være et samfundsmæssigt behov for en GMO, i stedet for som i dag, hvor det udelukkende er industriens behov for indtjening, der styrer produktudviklingen.

Jeg har ikke en løsning på problemet, men jeg er grundlæggende enig med forslagsstillerne i, at direktivet skal være udformet, så det bliver muligt også at træffe politiske valg baseret på andet end naturvidenskabelig ekspertise. Der er altså andre værdier her i tilværelsen end grænseværdier, men disse samfundsmæssige værdier er i dag fuldstændig forvist fra beslutningsprocessen. Og det er selvfølgelig et spørgsmål, som vi må prøve at tage op.

Som direktivet er udformet i dag, kan vi gang på gang risikere at støde på argumentet: Jamen naturvidenskaben, mine eksperter, har sagt god for den, og derfor kan jeg ikke afvise den, hvor gerne jeg end ville. Det er helt uholdbart i et demokrati, hvor det må være meningen, at naturvidenskabens eksperter skal være rådgivende og ikke suveræne.

Demokrati og åbenhed er en helt afgørende forudsætning for den folkelige tilslutning til EU, men også her kniber det, sådan som direktivet er udformet i dag. Først og fremmest er der jo den helt groteske komité 3A-procedure, der betyder, at Kommissionen kan gennemtrumfe en godkendelse af en GMO, selv om 14 ud af 15 landes ministre er imod.

Med hensyn til åbenhed er jeg enig med ministeren i, at beslutningsprocessen herhjemme er meget gennemsigtig for offentligheden; men sagen er jo, at godkendelse i et andet EU-land er ensbetydende med godkendelse i hele EU. Altså gælder godkendelser, der i andre lande er givet bag lukkede døre, uden at offentligheden har haft mulighed for at reagere, også i